

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Анна Константинова Трошева - Асенова

преподавател в СУ "Св.Кл.Охридски", ФНОИ, катедра Специална педагогика и Логопедия

за

дисертационен труд за **придобиване на образователната и научна степен "ДОКТОР"**

Област: 1.Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Специална педагогика“

на **Атанасиос Димостенис Катерис**

на тема: **Създаване на развиваща среда, подпомагаща корекцията и познавателната активност на деца с умствена изостаналост**

с научен ръководител: **доц. д-р Пелагия Терзийска**

1. Предварителна теоретична и практическа подготовка на кандидата

Атанасиос Димостенис Катерис след завършена бакалавърска степен по физика в Гърция, получава магистърска подготовка по специална педагогика във Великобритания и докторантско обучение по специална педагогика в Югозападен университет "Неофит Рилски", Благоевград, България. Той има специализации по жестов език, Брайл, ранно въздействие и учене през целия живот. Педагогическата му практика е почти 10 годишна в общообразователни и специални класове във Великобритания и Гърция. Представените автобиографични данни на кандидата са убедително доказателство за наличие на траен интерес, на достатъчна теоретична и практическа квалификация в областта на специалната педагогика. Кандидатът има и необходимия брой публикации по темата на дисертацията - 4 (едната е под печат).

2. Дисертационен труд

В съвременните приобщаващи училища, наличието на развиваща среда е от ключова необходимост, за да се отговори на потребностите на различните деца, особено на тези със специални образователни потребности. Сравнително краткият практически опит в обучението на деца с умствена изостаналост в общообразователните училища в нашите страни (Гърция и България) е предпоставка за продължаващите търсения на оптимални възможности и практики. В този смисъл, подбраната от кандидата тема на дисертацията е изключително актуална.

Обемът на представената дисертация е от 252 страници (от които 209 са основен научен текст) и съдържа увод, три глави, заключение, приноси, библиография (237 източника) и приложения. Съдържанието е онагледено в 46 таблици и 37 фигури и диаграми.

В първата теоретична глава са представени в исторически контекст научни постановки за интелигентността, интелектуалната недостатъчност и нейните класификации според различни

признати организации и автори. Включително присъстват и по-съвременните дефиниции, основаващи се на функционалните възможности на индивида. Разгледани са и въпросите за педагогическата характеристика и възможностите за обучение на лицата с умствена изостаналост, които преливат в следващата теоретична глава, посветена на развиващата среда и условията за оптималното разгръщане на техните способности. Изчерпателно са разгледани елементите на тази среда във физически, социален и педагогически план. Изложението е структурирано, научно - обосновано, подкрепено от съвременни и авторитетни литературни източници, които са коректно цитирани.

В емпиричното изследване авторът си поставя за цел да установи и очертае параметрите за създаване на оптимална среда подпомагаща развитието на познавателната активност на деца с умствена изостаналост, на базата на практиките и схващанията на учителите на деца със специални образователни потребности. Формулирани са две хипотези, обект и предмет на изследването и коректно са уточнени задачите. За методиката на изследването е съставен авторски въпросник за учителите и също така е проведен малък педагогически експеримент. Постановката на изследването, описана в увода на дисертацията, е доразвита в трета глава, където са представени и анализирани резултатите. Извършена е количествена обработка чрез SPSS и качествен анализ.

3. Автореферат

Авторефератът изчерпателно и достоверно представя съдържанието на дисертацията. Редно би било в автореферата да се цитират основните литературни източници, като база за теоретичните глави на дисертацията, както това е направено в самата дисертация.

4. Приноси

Обзорът на педагогическите методи и препоръки за организация на образователната среда в полза на обучението и социализацията на учениците с умствена изостаналост има съществена теоретико - практическа стойност. Създаденият модел за стимулираща среда за децата с умствена изостаналост, както и авторският въпросник към учителите могат да послужат на практикуващите учители, както и за бъдещи изследвания в тази област. Извършеният анализ на добрите педагогически практики има своя теоретико - приложен принос в полза на развитието на децата с умствена изостаналост.

5. Въпроси:

5.1. Вашето изследване доказва, че учителите имат добро разбиране и нагласи за важните за децата с умствена изостаналост подходи в обучението. Но дали тези учители владеят техники за практическото приложение на тези подходи? Познават ли те достатъчно разнообразни методи на преподаване, каквито вие сте описал в теоретичната част на дисертацията (подкрепя на позитивното поведение, автономен режим на работа, диференцирани инструкции, взаимното преподаване, кооперативното учене, мотивацията, използване на помощни и учебни технологии и др.)?

5.2. Има ли според вас разлика в развиващата среда за малките и за по-големите ученици с умствена изостаналост? Отчита ли вашето изследване такава разлика?

Заключение

Дисертацията на Атанасиос Димостенис Катерис отговаря на изискванията за дисертационен научен труд и има редица приносни моменти и силни страни. В резултат на анализа на дисертацията, автореферата към нея и автобиографията на кандидата **убедено предлагам на почитаемото жури да присъди образователната и научна степен "ДОКТОР"** на **Атанасиос Димостенис Катерис.**

6. 01.2018

Изготвил становището:

(доц. д-р Анна Трошева - Асенова)